

Sentrum barnehager

7004 Trondheim

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
20/27076
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
28.09.2020

Sentrum barnehager (Nedre Elvehavn og Voldsminde) - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Miljøenheten gjennomførte 11.6.2020 tilsyn med Sentrum barnehager (Nedre Elvehavn og Voldsminde). Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Sentrum barnehager har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Barnehagene har i stor grad kartlagt og vurdert risikoforhold i barnehagen og sikkerheten i barnehagen synes ivaretatt. Vi anbefaler at barnehagene jobber videre med detaljerte risikovurderinger for flere områder og aktiviteter, og at disse benyttes i revisjonen av barnehagens rutiner.

Det ble ved tilsynet ikke påpekt avvik knyttet til etablerte rutiner eller risikovurderinger, og Miljøenheten avslutter med dette tilsynet. Vi gir forøvrig merknader på noen områder, hvor vi vurderer at barnehagen har et forbedringspotensial, og som vi sterkt anbefaler barnehagen å følge opp.

2. Beskrivelse av Sentrum barnehager

Sentrum barnehager består av husene Voldsminde barnehage og Nedre Elvehavn barnehage. Til sammen har barnehagene plass til 29 barn mellom 1 og 3 år, og 51 barn mellom 3 og 6 år.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14) og internkontroll og avvikshåndtering (jf § 4).

Tilsynet startet med et felles oppstartsmøte for barnehagene som skulle ha tilsyn på samme tema før sommeren 2020. Møtet ble avholdt i begynnelsen av mars 2020. På grunn av koronautbruddet

og strenge smittevernregler, ble det planlagte tilsynsbesøket som skulle inkludere intervju av ansatte og befaring endret til et videomøte. Dette ble gjennomført 11.6.20, der dokumentasjonen ble gjennomgått sammen med styrer og fagleder.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Diverse risikovurderinger for Voldsminde barnehage
- Diverse risikovurderinger for Nedre Elvehavn barnehage
- Felles rutiner i Kvaliteket
- Diverse prosedyrer og rutiner for internkontroll. sikkerhet, ulykke krise og beredskap
- Handlingsplan for krisesituasjoner
- Møteplan for HMS-arbeidet
- Organisasjonskart

Deltakere ved tilsynet

Øyvind Kandal Svendsen, enhetsleder Sentrum barnehager
Randi Kringstad Skomsvoll, fagleder Sentrum barnehager
Bente Løvlie Høier, rådgiver Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, rådgiver, Miljøenheten

3.1. Har barnehagen tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Merknad 1: Barnehagene bør jobbe videre med forståelse av risikovurderingene og deling av kunnskap slik at personalet har en felles risikovurdering og felles forståelse av risikoforholdene

Merknad 2: De to barnehagene bør jobbe videre med risikovurderinger av sine lokale forhold, som trafikkforhold, faste turmål, transport (til fots, buss, m.m.) Det er viktig at regler/rutiner tilpasses de lokale risikoforholdene og at dette tydeliggjøres, slik at ikke de skriftlige rutinene blir for generelle og for lite detaljerte.

Observasjon

Barnehagen har gjennomført en rekke risikovurderinger som omfatter mange relevante hendelser som kan medføre risiko for skader og ulykker med barn. Risikovurderingen er gjennomført med utgangspunkt i ulike rom/arealer og gjennomført av ulike ansatte på de ulike avdelingene. Arbeidet med systematiske risikovurderinger og skriftliggjøring av disse startet opp i forbindelse med det varslede tilsynet.

Risikovurderingene er dokumentert i skjema. Ved mange av risikovurderingen er vurderingene tydeliggjort med kartlegging og vurdering, risikodiagram/-matrise med fargeinndeling og handlingsplan. Ved vurdering av sannsynlighet og konsekvens har personalet vurdert dette i stor grad ut fra opplevelser og erfaringer hos personalet. Barnehagen har etablert et observasjonssystem med ukentlige møter hvor ulike tema tas opp, inkludert refleksjoner rundt sikkerhet. Risikovurderingene er gjennomført av flere i personalet, men på grunn av covid-pandemien har det ikke vært mulig å involvere alle i alt arbeidet så langt. De to barnehagene har hatt litt ulik framdrift og forståelse av metodikken for risikovurdering, hvor Nedre Elvehavn har kommet lengst i sitt arbeid. Alle handlingsplanene i forlengelsen av de ulike risikovurderingene er tilgjengelig for hele personalet.

Vurdering

Risikovurdering er en systematisk arbeidsmetode for å kartlegge og komme fram til grad av risiko for ulike aktiviteter/hendelser, og for å gjøre objektive og sammenlignbare vurderinger er det viktig å skille mellom sannsynligheten for at en hendelse inntreffer og konsekvensen hvis den skulle inntreffe. Til sammen utgjør sannsynlighet og konsekvens risikoen for en hendelse. Hovedformålet med å gjennomføre risikovurderinger er å få vurdert om eksisterende rutiner er gode nok for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

Vår vurdering er at ledelsen ved Sentrum barnehager har god oversikt over risikoforhold i de to barnehagene og også til risikovurderinger som kartleggingsform. Mange av de gjennomførte risikovurderingene viser også at barnehagens personale har et bevisst forhold til risikoforhold og rutiner knyttet til dette. Vi ser at barnehagene framover må etablere en felles forståelse for hvordan slike risikovurderinger skal gjennomføres og brukes i utformingen av lokale konkrete rutiner. Barnehagene bør jobbe videre med deling av kunnskap, forståelse knyttet til risikovurderinger og oppfølgingen av disse.

Handlingsplanene i forlengelsen av risikovurderingene bør synliggjøre de ekstra/nye tiltakene som må gjøres. Deretter kan det være aktuelt med ny oppdatert risikovurdering.

Vi ser at det er noen ulikheter mellom de utfylte skjemaene for risikovurderinger. Det er viktig at de ulike innspillene deles med personalet slik at personalet får en mest mulig felles forståelse for risikoforholdene i barnehagene. Videre bør de to barnehagene jobbe videre med risikovurderinger av sine lokale forhold, som trafikkforhold, faste turmål, transport (til fots, buss, m.m.) Det er viktig at regler/rutiner tilpasses lokale risikoforholdene og at dette tydeliggjøres, slik at ikke de skriftlige rutinene blir for generelle og for lite detaljerte. Det er viktig at rutiner som utarbeides på bakgrunn av risikovurderinger viser dagens praksis og hvilke forventninger ledelsen har til gjennomføring av oppgaver. Det er viktig å kontrollere at tiltakene som legges til grunn også finnes i en skriftlig rutine. Det bør årlig kontrolleres at barnehagenes rutiner ikke er i strid med rutiner i Kvaliteket, men at de heller utdyper og konkretiserer overordnede rutiner i Kvaliteket.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader

Merknad 3: Barnehagen bør gjennomgå punktene for god praksis i veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle bestemmelser i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. er ivare tatt ved enheten.

Merknad 4: Barnehagene bør fortsette arbeidet revisjon av rutiner sett i sammenheng med de nylig gjennomførte risikovurderingene.

Merknad 5: Ved sikkerhetskontroller bør det benyttes mer detaljerte sjekklister for å fange opp relevante forhold samt dokumentere hva som er kontrollert.

Observasjon

Enheten har tatt utgangspunkt i sentrale rutiner i kommunens kvalitetssystem Kvaliteket, og har i tillegg utarbeidet en rekke prosedyrer/rutiner tilpasset egen enhet.

Det gjennomføres årlige vernerunder, hvor også sikkerhet for barn vurderes. Dette har ifølge ledelsen vært dokumentert i varierende grad. Ledelsen opplever at bevisstheten rundt kontroller på barnehagene er tilpasset de lokale forholdene. Det gjennomføres årlig kontroll av byggene

sammen med Trondheim eiendom i tråd med sentrale rutiner. Eventuelle feil, mangler eller avvik fra disse rundene registreres i vaktmesterboka.

Enhetsleder deltar på årlig lekeplasskontroll med lekeplasskontrollør, og ledelsen opplever at dette stort sett følges godt opp av Trondheim eiendom.

Avvikshåndtering

Mindre feil og mangler meldes til Trondheim eiendom via vaktmesterbok. Andre avvik skal meldes i TQM i Kvaliteket. Ansatte melder avvik i varierende grad, men ledelsen opplever en større bevissthet og refleksjoner om hva som er avvik eller ikke. Gjennomgang av meldte avvik står på arbeidsmiljøgruppas årsplan, men har hittil blitt gjennomført med varierende intervall, og ikke alltid årlig.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagen har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Den fremlagte dokumentasjonen og tilsynsmøtet tilsier at barnehagene i hovedsak er bevisst og arbeider jevnlig med dette. Det gjenstår noe arbeid med systematikken i rutiner og prosedyrer, blant annet for å tydeliggjøre sammenhengen mellom sentrale rutiner, felles rutiner enheten og eventuelle spesielle rutiner for hver barnehage/hus. Det forutsettes at barnehagens risikovurderinger benyttes i denne gjennomgangen/dette arbeidet. Enhetens ledelse bør også gjennomgå punktene for god praksis i veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle bestemmelser i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. er ivaretatt ved enheten.

Vi anbefaler at det ved egne sikkerhetskontroller o.l. benyttes mer detaljerte sjekklister for å fange opp relevante forhold samt dokumentere hva som er kontrollert.

Avvikshåndtering

Innmeldte avvik, forbedringsmeldinger, mangler etter vernerunder og skademeldinger bør gjennomgås samlet hvert år. Dette for å høste erfaringer og vurdere om rutiner bør revideres. En slik gjennomgang bør stå på barnehagens årshjul/HMS-plan, og følges opp. Gjennomgang av avvik og nestenulykker vil kunne gi behov for ytterligere/revidering av risikovurderinger.

3.3. Beredskap. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 6: Barnehagens beredskapsplan /-rutiner, bør gjennomgås, suppleres og oppdateres slik at de er tilpasset lokale forhold. Revisjonen av beredskapsplanen bør ta utgangspunkt barnehagens risikovurderinger/kartlagte risikoforhold.

Merknad 7: Barnehagen bør utarbeide en mer systematisk plan for ulike typer beredskapsøvelser

Observasjon

Enheten har utarbeidet en rekke prosedyrer og rutiner for beredskap på ulike typer hendelser. Flere av disse er utarbeidet med utgangspunkt i lokale forhold. Ledelsen kjenner også til mal for beredskapsplan for barnehager som er utarbeidet sentralt i Trondheim kommune.

Barnehagene gjennomfører regelmessige brannøvelser og opplæring i førstehjelp for ansatte. Noen beredskapsrutiner, som f. eks beredskap i tilknytning til alvorlig sykdom og/eller død, har blitt gjennomgått grundigere ved behov. Ved gjennomgang av rutiner deles erfaringer og refleksjoner rundt temaene.

Vurdering

Vi vurderer at barnehagen har en beredskapsplan for å håndtere en rekke ulykkes- og faresituasjoner, men at det er nødvendig å gjennomgå rutiner for å supplere og tilpasse til lokale forhold. Vi forventer at det er sammenheng mellom oversikten over risikoforholdene/-vurderingene og type hendelser som er med i beredskapsplanen. Revisjon av beredskapsplan og opplæringsplan for denne bør derfor baseres på gjennomførte risikovurderinger.

Det forventes videre at barnehager til en viss grad øver på hendelsene eller på annen måte gjennomgår beredskapsplanen sin for å sikre at den fungerer for de gitte situasjonene. Det kan være fullskalaøvelser eller diskusjonsøvelser av aktuelle caser. Øvelser kan være en effektiv måte for ansatte å bli gjort kjent med beredskapen for alvorlige hendelser på, og i tillegg er det en effektiv måte å vurdere om planene/rutinene er tilstrekkelige og hensiktsmessige, og vil fungere i en krisesituasjon. Barnehagen bør utarbeide en mer systematisk plan for gjennomføring av ulike typer øvelser og plassere dette inn på årshjulet.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
Trondheim kommune

Anne Sissel Ness
kst. miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker: Fagenhet for oppvekst og utdanning
Ella Marie Ingdal, Kommunalsjef for barnehage